

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Catechismvs, Dat is, De Christelijcke leeringhe/ in
maniere van t'samen-sprekinghe tusschen den Meester
ende den Discipel**

Coster, Franciscus

T'Antvverpen, 1607

Vande sonden inde coop-manschappe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39385

In-ghelijcks soo mis-doen oock de vercoopers/
die monopolium maecten / dat is / met mal-
kanderen ouer-een-comen / hun goedt sus oft soo
bele dierder te vercoopen / ende niet min : Ende
dese zijn oock ghehouden restooz te doen van het
ghene dat sy het selfde bouen sijn behoorzijcke
weerdde vercocht hebben . Hier-en-bouen doen sy
oock groote sonde / die haer goedt op-fluyten / oft
alle de bzychten van sekere sozte op-coopen / om
alsoo dieren tijdt in de ghemeynte te bzenghen.

M. Hoe sondicht-men noch in de coop-man-
schappe ?

D. Met eenighe verbodene waere / oft die der
ghemeynten seer schadelijck is / in d'landt te bzen-
ghen / ende met yemanden yet te vercoopen oft te
gheuen dat ons niet toe en hoort . Ende met dier-
ghelijck goedt (wel wetende dat-het sulcks is) te
roopen oft te ontfanghen.

M. Op wat manieren sondicht-men noch inde
coop-manschappe ?

D. Met sijne waere te verballschen / oft het ghe-
bzeck deur eenigh bedzogh oft loghenen te bedec-
ken : segghende van eenighe ghebzeckelijcke saec-
ke / dat sy op-recht is / om hier deur den cooper
aen te locken . Hier-en-bouen / met d'een sozte
veur d'andere te vercoopen : met te cleynen ghe-
wighte oft maete te ghebzyupcken : ten lesten / als-
men yemanden met quaedt geldt betaelt / hoe wel
men dat veur goedt ontfanghen heeft.

M. Wat verbiedt dit ghebodt noch ?

D. Alle woekerije / Symonie / ende alle andere
manieren daer-men eenen anderen in synen tijde-
lijcken goede mede beschadicht.

M. Wat is woekerije?

D. Het is een ghewin / dat-men van yemanden ontfanght / om hem gheldt / kozen / bier / oft eenighe andere dier-ghelijcke dinghen / die in t'ghebruyck verdaen worden / gheleent te hebben.

M. Verclaert my dat met eenigh exempel.

D. ghenomen / dat ick v te Bamisse leene hondert guldens / op conditie dat ghy my te Paeschen weder-om sult gheuen hondert ende thien guldens : het ghewin van die thien guldens / die ick ontfanghe bouen de hondert / die ick v gheleent hebbe / is woeker ende onrechtveerdigh / ende daer-om moet-men't weder gheuen.

M. V Wat is Simonie?

D. Het is een roopinghe oft vercoopinghe van gheestelijcke beneficien oft yebenden / oft van eenighe andere ghewijde oft gheestelijcke dinghen.

M. V Welck zijn de andere manieren , daermen sijnen naesten in sijn goedt mede beschadight?

D. Ten eersten / onachtsaemheydt in sijn officie ende handteringhe / waer deur men beschadight den ghenen daer-men deur werckt . Al-soo sondighen ambachts-lieden / werck-lieden / knapen ende maerten / die haer officie onachtsamelijck doen : ledigh sittende / met clappen den tijdt verquilstende / murmurerende / oft kijuende / soo dat-men hen niet en verre bevelen . Ten tweeden / boosheydt : daer-men yemandts goedt / willens ende wetens / te niete mede doet : ghelijck / yemandts huys deur quaedtheydt verbranden / oft yet byeken / scheuren / etc.

M. Waer